

MILJÖUTSKOTTETS UTLÅTANDE 2/2005 rd

**Statsrådets utredning med anledning av EU:s
nordliga dimension; Finlands utgångspunkter
för det fortsatta arbetet**

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 8 december 2004 statsrådets utredning med anledning av EU:s nordliga dimension; Finlands utgångspunkter för det fortsatta arbetet (E 131/2004 rd) till miljöutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- chef Maimo Henriksson, utrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Martti Poutanen, miljöministeriet.

UTREDNINGEN

Den nordliga dimensionen

Den nordliga dimensionen är Finlands initiativ från 1997 till utveckling av Europeiska unionens yttre förbindelser och regionala samarbete i unionens nordliga närområden. Det har upprättats två handlingsprogram för den nordliga dimensionen. Det nu gällande täcker in 2004—2006. I och med att Europeiska rådet antog riktlinjerna för den nordliga dimensionen blev den en del av unionens yttre förbindelser och gräns-

överskridande politik. Beslut om den nordliga dimensionens framtid fattas antagligen 2006.

Regeringens ståndpunkt

Statsrådets utredning behandlar EU:s politik för den nordliga dimensionen i dag, framtidens utmaningar och Finlands utgångspunkter. De är avsedda som diskussionsunderlag för framtida debatter om den nordliga dimensionen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

En av de bäst lyckade satsningarna inom den nordliga dimensionen är miljöpartnerskapet. Det inrättades 2000 för att möta utmaningarna från kärnsäkerheten och andra miljöproblem i området. De stater, internationella organisationer och

finansinstitut som intresserar sig för saken samverkar inom partnerskapet på lika villkor. Europeiska återuppbyggnads- och utvecklingsbanken administrerar en fond som stöder miljöpartnerskapet och det finns redan inemot 200 miljoner euro i fonden. Merparten av medlen är av-

sedda för förbättring av kärnsäkerheten på Kolahalvön, men det finns också viktiga miljöprioriteringar, främst bland dem projektet för S:t Petersburgs nordvästra vattenreningsverk.

Med tanke på miljöskyddsmålen förefaller det givet att kärnan i den nordliga dimensionen är att utveckla samarbetet mellan EU och Ryssland, anser utskottet. Miljömålen visavi Ryssland ingår redan i det nuvarande och det föregående handlingsprogrammet. För Finlands mål för miljöns tillstånd är det viktigt att samarbetet utvecklas; ambitionen för att skydda framför allt Finska viken och hela Östersjön är ju att minska utsläppen av näringsämnen och toxiska ämnen. Säkrare sjötransporter är en annan prioritet.

Utskottet anser vidare att samarbetet för att skydda naturens mångfald, bekämpa klimatförändringen och minska gränsöverskridande miljöproblem är mycket viktigt. Miljösynpunkter måste absolut integreras i allt ekonomiskt beslutsfattande. I detta syfte bör miljölagstiftningen och miljönormerna i EU och Ryssland lämpligen tillnärmas och Ryssland engageras i internationella miljökonventioner och konventionerna effektivt sättas i kraft.

Utskottet stöder regeringens strävan att förstärka miljöskyddssamarbetet inom den nordliga dimensionen i Nordvästryssland. Det väsentliga för att programmet ska få genomslag är att Ryssland förbinder sig vid det kompletterande dokumentet. Ryssland har ju inte åtagit sig att följa det nuvarande programmet. Rysslands godkännande är viktigt också med tanke på hur det europeiska grannskapsinstrumentet (ENPI) ska tillgodose den nordliga dimensionens finansiella

behov. Det börjar tillämpas 2007. Det är mycket viktigt att grannskaps- och partnerskapsinstrumentet möjliggör finansiering av miljöprojekt. En lämplig del av instrumentet bör bindas upp vid projekt inom den nordliga dimensionens verksamhetsområde för att säkerställa medelsanvändningen också i gemenskapens nordliga delar.

Utskottet fäster sig vid att det finns vissa ljusglimtar som beror på privatägda företags investeringar och metoder för att lösa de enorma miljöproblemen i Ryssland. Exempelvis nickelproblemen på Kolahalvön kommer att minska i avgörande grad tack vare förestående betydelsefulla investeringar i nya anläggningar. En del oljebolag har i sin tur själva ställt upp begränsningar lika EU:s för fartygs tillträde till hamnarna. Det är viktigt att denna utveckling får fortgå och att den stöds med alla till buds stående medel.

Miljöpartnerskapet är den största framgången med den nordliga dimensionen och bör tas till vara så att den finansiella modellen tillämpas också på mera begränsade, små objekt. Utskottet tillstyrker t.ex. ban- eller vägpartnerskap eller andra avgränsade projekt som kan finansieras med den här modellen. Ryssland har sannolikt lättare att acceptera enskilda infrastrukturprojekt än program som det uppfattar som unionens interna.

Utlåtande

Miljöutskottet meddelar

att utskottet omfattar regeringens ståndpunkt i saken.

Helsingfors den 15 februari 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pentti Tiusanen /vänst
vordf. Heidi Hautala /gröna
medl. Susanna Haapoja /cent
Rakel Hiltunen /sd
Tuomo Hänninen /cent
Inkeri Kerola /cent
Jouko Laxell /saml
Mikaela Nylander /sv

Heikki A. Ollila /saml
Eero Reijonen /cent
Satu Taiveaho /sd
Unto Valpas /vänst
Ahti Vielma /saml
Pia Viitanen /sd
ers. Oras Tynkkynen /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.